HERMANNUS von der Hardt

Lectori S.

Sic diu deliberatum in Concilio Constantiensi de Reformationis Ecclesiasticæ *articulis* atque *modis*. In Reformatorio res digesta ac definita. Verùm definivisse ac decrevisse haud satis visum prudentibus. Exequi decreta, majoris credebatur negotii. Quamobrem SIGISMUNDI IMPERATORIS opera penetrantissima Cæsareaque autoritas irrefragabilis, à principio Concilii in hac re constanter quæsita. Nec enim vel privatorum hoc esse negotium, vel unius atque alterius Principis, sed summi in orbe Christiano Capitis, Imperatoris Christianissimi, universus intellexit orbis. Quapropter ad arduum hoc reformationis Ecclesiasticæ negotium, in quod ipse Cæsar ex se propendebat totus, aggrediendum, animum in Concilio addiderunt viri quique, publici boni amantes. Quanquam enim virtus & eruditio præclara magni Cæsaris satis essent cognoscendis ac dijudicandis corruptelis Ecclesiasticorum: Nihilominus tamen heroicis pientissimi ac fortissimi Cæsaris ausibus robur haud exiguum addere potis erat consensus nutusque ceterorum virorum prudentum. Ut tanto animosius rem aggrederetur Cæsar, quanto certius intelligeret, placere facinus Imperatoris magnum prudentibus quibuscunque viris. Ut sæpe animus labascit, si virtus ostensa parvi pendatur, aut suo videatur defraudari subsidio atque adjumento. Neque fortius atque validius promoveri memorabile negotium potest, quàm, si ejus dignitas, commodum, fructusque insignis haud dissimulentur, sed aperte detegantur atque demonstrentur.

Quod igitur nervus propemodum omnium eruditorum in toto

Christiano orbe in Concilio Constantiensi, admirabili fato, divinoque nutu, compareret, divina effecit providentia, ut continuis propemodum literis ac orationibus, Cæsar excitaretur, atque ad prosequendum tantum negotium pelliceretur. Preces publicas Concilii & Oratorum ardentissimas eo accepit pectore, ut præ Emendationis Ecclesiasticæ desiderio quævis etiam vitæ discrimina subire non detrectaret, non odium pravorum fugeret, non insidias malorum formidaret, non laborem declinaret, nec dubio eventu sese absterreri sineret.

En ergo ejus generis *Epistolam*, in Concilio Constantiensi scriptam, ac SIGISMUNDO IMPERATORI communi nomine oblatam. Perbrevis hæc delineatio publicæ in Ecclesiastico illius temporis statu corruptionis. Sed & ardentissimum emendationis desiderium Cæsari religiosissimo non sine magno affectu expositum.

Autoris nomen hactenus latet, quod studio dissimulasse videtur, ne styli quædam gravitas, nimis rotundum os, insolitus candor, inexpectata censendi libertas, periculum crearent. Quanquam in Concilio communis hæc vox esset, una sententia, par judicandi religio, absque formidine periculi, uti ex sequentibus publicis orationibus constabit. Crediderunt tamen aliqui, minus se peccaturos, si sub umbra quadam ardentia desideria pectoris sui expromerent. Quippe qui non sua privata commoda quærerent, nullum quæstum precibus tegerent, sed unice ad communem salutem anhelarent.

Nos tanto sedatiori animo pia majorum vota, illiusq; seculi ardorem contemplamur, quanto certius didicimus, non parcendum esse precibus, tametsi votis non semper respondeat in emendatione eventus. Optarunt boni, voluit Imperator, nec efficere tamen ex asse sustinuerunt, quod erat quæsitum.

ANO-